

La seguretat pública en un món globalitzat: trajectòria i reptes de futur de l'autogovern de Catalunya en matèria de seguretat i policia

Josep Ramon Fuentes i Gasó

Professor titular de Dret Administratiu, i director de la Càtedra d'Estudis Jurídics Locals Màrius Viadel i Martin de la Universitat Rovira i Virgili

RESUM L'autogovern de Catalunya ha evolucionat molt en els darrers 40 anys en matèria de seguretat pública. En aquesta etapa de democratització es crea novament el Cos de Mossos d'Esquadra, es desenvolupen els cossos de policia local i es crea el Sistema de Seguretat Pública de Catalunya, modern, eficient i eficaç, que engloba un seguit de cossos i professionals (sanitaris, agents rurals, defensa forestal), que més enllà de la policia, constitueixen el sistema d'urgències i emergències, sota el comandament del cos de bombers. Aquest capítol analitza els diferents reptes als que s'enfronta la seguretat pública de Catalunya en el futur, el més important dels quals, la homogeneïtzació dels cossos de policia local i la controvertida unificació d'aquests amb el Cos de Mossos d'Esquadra.

PARAULES CLAU seguretat pública; policia; globalització; emergències; mossos d'esquadra; policia local; perill; autogovern.

1. Introducció

La crisi de l'Estat intervencionista produïda per la *deregulation* i la liberalització econòmica ha fet emergir un nou sistema d'intervenció administrativa cada vegada més específic basat en la prevenció dels riscos i perills que puguin causar

---

In memoriam del Dr. Manuel Ballbé Mallol, catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona, mentor, mestre i amic (Barcelona, 4 de novembre de 1951 – 10 de febrer de 2020).

Aquest treball s'ha realitzat com a membre del Grup de Recerca Territori, Ciutadania i Sostenibilitat de la Universitat Rovira i Virgili, reconegut com a Grup de Recerca Consolidat i que compta amb el suport del Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya (2021 SGR 00162).

danys a la integritat física de les persones en els múltiples àmbits que la globalització ha posat al seu abast, com són l'alimentació, el consum, el medi ambient, el trànsit o les noves tecnologies i, ara, la intel·ligència artificial, que han augmentat el nivell de risc de manera exponencial. Els drets humans fonamentals en les societats avançades són el dret a la vida, a la salut, a la integritat i a la llibertat, que es troben cada vegada més amenaçats per multiplicitat de nous agents i causes, sovint molt difícils de detectar, localitzar i neutralitzar per part de l'Estat, a qui cada vegada s'exigeix major diligència en les seves actuacions. D'aquí que la persona passa a ser l'objectiu central de la activitat de la Administració pública, en una societat del benestar, sempre en profunda revisió i en lluita constant amb el capitalisme neoliberal per a subsistir, segons Forns i Fernández.¹

Això comporta el replantejament i la redefinició de les institucions administratives i, entre les primeres, les competents en matèria de seguretat pública, en certa crisi i deslegitimació de les seves tradicionals labors intervencionistes en pro d'un nou sistema administratiu assentat sobre aquestes noves bases preventives. Un model que es fonamenta en l'axioma de la prevenció dels perills per a les persones que no deriven majoritàriament de la delinqüència; sinó de meres infraccions administratives o simples negligències; però que els poden suposar un mal irreparable. Assistim, en opinió de Parejo Alfonso,² al desplaçament del centre de gravetat de l'Estat social —ja sigui prestador de béns i serveis, ja sigui mer garant de la seva prestació— i democràtic de dret cap a la “prevenció” i, per tant, la garantia de la seguretat —*Präventionsstaat*—,³ entre les causes de la qual destaca la progressiva centralitat del risc —a escala, local, nacional, regional i mundial— en la vida social” i, amb això a un veritable canvi de cultura administrativa, que se centra en la persona i els seus drets, apostant per la seva centralitat política, econòmica i social i marginant tota forma d'alienació de les seves llibertats.

La “seguretat pública” és l'activitat dels poders públics, amb la col·laboració de les particulars, dirigida a la protecció de les persones i dels béns enfront possibles agressions violentes produïdes tant per actes humans, com per forces naturals o fets accidentals, i que abasten tant mesures de prevenció, com

---

1. Forns i Fernández, “El sistema de servicios sociales frente a la crisis económica y social del Estado del Bienestar”.

2. Parejo Alfonso, *Seguridad pública y derecho administrativo*.

3. Una conceptualització realitzada sobre la base del Dret de prevenció de perills germànic *Gefahrenabwehrrecht*.

de minoració i reparació de danys, segons Palau i Marginet.⁴ I constitueix un sistema al servei de la ciutadania, un servei d'interès general, en què els diversos poders públics amb responsabilitat en la matèria han de conjuminar les seves actuacions per protegir els drets i les llibertats públiques de tota la ciutadania i garantir-ne la seguretat ciutadana de forma contínua i regular, per a Aguado i Cudolà.⁵ Les funcions en matèria de seguretat pública són assumides primordialment per la “policia”, entesa com a una funció pública específica de l'Administració pública, la principal característica de la qual és la seva capacitat d'intervenció i execució, en el marc d'un sistema. Ara bé, la policia no és un ens abstracte que pugui ser objecte d'una definició unívoca, per a Ballbé Mallol.⁶

La policia democràtica contemporània en un Estat de dret constitueix un servei públic essencial per al manteniment de la “seguretat pública”, que busca l'equilibri entre la llibertat i la seguretat com a base de la convivència democràtica. Així, la defensa del valor col·lectiu de la seguretat pública ha estat tradicionalment la justificació bàsica del monopoli estatal de l'exercici legítim de la coacció limitadora dels drets i les llibertats de les persones. La policia s'organitza sobre la base d'una estructura civil i amb ple sotmetiment al poder executiu i és concebuda tan sols com el braç executor de l'Administració civil, facultada per a l'exercici de la força i l'ús de la violència, amb la funció del manteniment de l'ordre interior i la seguretat i la convivència entre la ciutadania; en cap cas entesa com a un “enemic interior” que hagi de ser combatut per raons polítiques, religioses, socials o morals.

2. Trajectòria

El sistema de seguretat pública de Catalunya “té per finalitat contribuir al desenvolupament de polítiques públiques de prevenció i protecció eficaces en l'assegurament dels drets i les llibertats dels ciutadans, la preservació de la convivència i el foment de la cohesió social”, article 1.3. de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya (LOSSPC). Un dels pilars fonamentals del model de seguretat pública és el sistema policial català, que es conforma per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra

---

4. Palau i Marginet, *Conflictivitat competencial en matèria de seguretat pública*.

5. Aguado i Cudolà, “Estudio preliminar: la seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía”.

6. Ballbé Mallol, “El modelo de pluralidad policial y la Guardia Civil”.

(CME) i els cossos de la policia local. El CME actua com a policia integral de Catalunya coordinadament amb les policies locals i constitueixen “la policia de les institucions pròpies de Catalunya”, article 5.1. de la LOSSPC; en el marc del que disposa l'article 104 de la Constitució espanyola i els articles 37 a 44 de la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat (LOFCS).

El CME actual neix amb la Llei 19/1983, de 14 de juliol de de creació de la Policia autonòmica de la Generalitat de Catalunya. Amb la Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra (LPGME), que va establir les bases del sistema de seguretat pública de Catalunya, el 17 d'octubre de 1994 la Junta de Seguretat de Catalunya estableix el model de substitució de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat a Catalunya (Cos Nacional de Policia (CNP) i la Guàrdia Civil (GC)) i n'acordà el desplegament territorial per tot el territori, que s'iniciaria a Osona i es perllongaria fins al 2008, al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre.

El desplegament territorial es complementa amb l'assumpció progressiva de competències especialitzades i el 29 de gener de 1997 el Govern de la Generalitat rep la transferència de les competències en matèria de trànsit, en virtut del que disposa l'article 150.2 de la Constitució espanyola.⁷

El número d'efectius del CM el 2023, era de 18.335, de les quals 4.220 dones, un 23 % del total. I el sostre de plantilla del CME acordat amb l'Estat en la darrera Junta de Seguretat de Catalunya de 5 de novembre de 2021 és de 22.006, per la qual cosa s'hauria d'anar incrementant en un termini raonable, no superior a 5 anys.⁸

La primera policia local de Catalunya va ser la Guàrdia Municipal de Barcelona creada el 26 de novembre del 1843 i, així mateix, són pioneres la Guàrdia Urbana de Lleida (1846), la Policia Municipal de Sabadell (1848), la Guàrdia Urbana de Reus (1854) i la Policia Municipal de Girona (1856).

La realitat de les policies locals de Catalunya, al igual que la dels ens locals dels que depenen, ha estat determinada pel rol de suplència dels cossos i forces de seguretat de l'Estat (Cos Nacional de Policia (CNP) i Guàrdia Civil (GC)),

---

7. Aquesta, junt amb la supressió del servei militar i la funcionarització del governadors civils, que passarien a ser subdelegats del govern, per lliure designació, van ser les tres fites més importants assolides el 1996 amb l'anomenat Pacte del Majestic entre el partit Popular i Convergència i Unió per a la investidura de José María Aznar com a president del govern de l'Estat.

8. La convocatòria de 2023 per a mosso/a era de 850 places, de les quals un 40 % estava reservat a les dones.

que van haver d'exercir durant la transició i, especialment, a partir de 1978 i, encara ara, atès que una gran part dels llocs de personal funcionari de l'Estat a Catalunya no han estat mai coberts.

L'any 1983 hi havia 162 cossos de policia local i el 2024, n'hi ha 216, amb un increment notable del 31,92 %. L'article 3 de la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals (LPL) permetia la creació de cossos de policia local en els municipis de 10.000 habitants o més, amb l'autorització del Govern de la Generalitat, la qual cosa en va fomentar la proliferació, ben vista per aquest. En canvi, a partir de l'any 2000, a mesura que s'estenia el desplegament territorial el CME, la creació de nous cossos de policia local es va aturar, potser en pensar els municipis que el CME cobriria totes les seves necessitats de seguretat ciutadana. Ara bé, el 2008 amb el desplegament completat la creació de nous cossos de policia local va reprendre's de manera moderada i el nombre d'efectius dels diferents cossos de policia local s'incrementaria aprofitant el període de bonança econòmica previ a la crisi econòmica (2008-2014). El darrer en crear-se ha estat el cos de Policia Local de Vidreres el 2015.

3. Reptes de futur

Aquests són alguns dels reptes de futur de l'autogovern d'una Catalunya globalitzada en matèria de seguretat pública, on la intel·ligència artificial està mutant a marxes forçades els paradigmes d'actuació tant de la ciutadania com de les administracions públiques i, en particular, de la policia.

3.1. Cossos de policia local

A Catalunya, dels 947 municipis, 216 tenen cos de policia local, amb unes dimensions i característiques absolutament diverses, que van des de les 6 agents de la Policia Local de Sarrià de Ter a les 3.440 agents de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB).⁹

L'autonomia local garanteix que cada municipi configuri el seu cos de policia local d'acord amb els seus interessos i característiques, en virtut dels articles 3

---

9. Tots els municipis de més de 10.000 habitants en tenen i algun de més petit també. Un total de més de 11.000 policies que presenten servei a una població de més de 5 milions d'habitants, el 73 % del conjunt de la població catalana i el 20 % del territori de Catalunya.

i 6.2 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMRLC). Ara bé, amb el nou títol competencial d'“ordenació” de les policies locals, que l'Estatut atorga a la Generalitat, article 164.1 a) —que va molt més enllà del de “coordinació de l'actuació de les policies locals”, article 164.2—, el Govern pot regular molts dels aspectes que configuren els cossos de policia local, a fi de què s'homogeneïtzin per tal de constituir una “unitat en la diversitat”, com després s'apuntarà.

3.1.1. Mancomunitats de municipis

Aquesta gran diversitat i el fet que no estigui cobert tot el territori, tot i que el Cos de Mossos d'Esquadra-Policia de la Generalitat (CME) pot prestar les funcions de policia local on no hi hagi cos, fan que la mancomunitat de serveis de policia sigui una fórmula molt eficaç per a la complementarietat dels diferents cossos, en general o en circumstàncies especials, tal com estableix el Tribunal Constitucional.¹⁰

Altra cosa és que la legislació no permet encara la mancomunitat entre municipis amb cos de policia local i altres limítrofes, que no en tenen, per a la prestació de serveis policials de forma extraterritorial, que seria molt útil i eficaç i econòmicament molt eficient per a ambdós municipis mancomunats.

3.1.2. Inspecció general de serveis

La dimensió molt diferent i la diversitat dels cossos de policia local esmentades, a més de l'objectivitat i l'absència de conflictes d'interessos requerides, suposen que determinades actuacions extraordinàries, com l'avaluació de la qualitat del servei, la inspecció de presumptes infraccions disciplinàries —entre les quals, per incompatibilitat—, el trasllat a la fiscalia de presumptes infraccions penals i la proposta d'adopció de sancions disciplinàries, no puguin dur-se a terme a l'interior del mateix cos de policia per manca de recursos o, si fos possible, per la manca de les garanties d'independència suficients i és millor que es realitzin de forma externa.

En aquest sentit, el Parlament podria crear una Inspecció General de Serveis de les Polícies Locals, adscrita a la Direcció General de Coordinació de

---

10. STC 49/1993, d'11 de febrer de 1993 (rec. 257/1989).

Policies Locals (DGCPL), que exercís aquestes funcions, amb l'ajut d'unitats d'inspecció formades per policies dels diversos cossos i situades a ma mateixa DGCPL o a les diputacions, en el seu cas, en virtut del que disposen els articles 31.2 a) i 36.1 a) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local (LRBRL).

3.1.3. Comandament superior

L'article 26 de la LPL disposa que “és cap del cos el membre de la plantilla de major graduació”. Aquest és l'obstacle més important per a què els governs municipals puguin promoure relleus en els comandaments de la policia local d'una manera àgil i molt sovint és la causa per a què el comandament sigui exercit per persones membres d'altres cossos, en particular del CME.

Aquesta disposició vinculada a l'estructura jeràrquica del cos hauria de poder flexibilitzar-se distingint el grau del lloc de treball de prefecte o comandament en cap, d'acord amb els principis d'objectivitat, de mèrit, de capacitat i d'igualtat, tal com estableix el mateix article per als supòsits de més d'una persona candidat de grau superior, tot escollint entre les persones de les escales més superiors del cos, però no necessàriament entre les de major grau, com succeeix al CME.

3.1.4. Homogeneïtzació

La grandària i la diversitat de característiques aconsellen la homogeneïtzació dels diferents dels cossos de policia local, en pro un d'un servei més eficient i eficaç a la ciutadana de Catalunya, mentre no s'assoleixi la unificació amb el CME, com posteriorment es comentarà. En particular, el nombre d'efectius divergent, la distribució diversa dels mateixos entre els diferents graus i escales i, sobretot, les retribucions absolutament dispar fan que sigui molt difícil o pràcticament parlar d'una policia local de Catalunya.

Així doncs, manllevant la màxima llatina *e pluribus unum*, aquesta homogeneïtzació, que no és uniformització, ha de permetre que mentre tant cadascun dels cossos de policia local mantingui la seva identitat pròpia, però que es visualitzin elements de sistema comuns a tots. En aquest sentit, cal fer referència, entre d'altres, als aspectes següents:

- La selecció d'accés a les policies locals s'hauria de centralitzar en l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC)¹¹ o almenys mentre tant s'hauria de fer sobre bases homogènies per a tots els ajuntaments per part de les diputacions, com a administracions supramunicipals, en ambdós casos, mitjançant l'encàrrec de gestió, previst a l'article 11 de la Llei 40/2015, 1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic. En els mateix sentit, s'hauria de fer de forma centralitzada la promoció als diferents graus i escales de la policia local.
- La negociació conjunta de les condicions de treball i de les retribucions dels diferents cossos, mitjançant mesa de negociació supramunicipal comportaria la homogeneïtzació i a la vegada estalviaria als municipis la pressió de la negociació individualitzada. En aquesta qüestió hi tindrien un paper important les associacions municipalistes, si bé aquestes mesures requereixen d'habilitació estatal, atès que la negociació col·lectiva es matèria exclusiva.
- La uniformitat i l'equipament policial s'haurien d'unificar, a fi de donar més visibilitat a la policia local i per a què la ciutadania la identifiqui amb més facilitat. Aquesta mesura hauria d'abastar l'abillament, l'equipament —bo i incloent els elements de protecció i autodefensa—, els vehicles i l'armament de tota mena.

Així mateix, en aquesta línia, es requereix la homogeneïtzació dels cossos de vigilants municipals, com a agents de l'autoritat, pel que fa a la selecció, formació selectiva i continuada, condicions de treball i retribucions.

3.2. Cos de Mossos d'Esquadra - Policia de la Generalitat

El CME, “com a policia al servei de la comunitat, ha de contribuir a la consecució del benestar social, cooperant amb altres agents socials, especialment en els àmbits preventiu, assistencial i de rehabilitació”, tal com disposa l'article 3.2 de la LPGME, si bé la seva articulació ho ha estat ni fàcil, ni ràpida.

El tòpic de què a Catalunya no hi ha tradició funcional, malauradament es confirma, i més pel que fa a la policia: més enllà dels primeres promocions del CME restaurat, el nombre de persones aspirants no ha estat massa abundant, la qual cosa suposa un problema per a cobrir amb garanties el nombre de llocs oferts. Aquest factor va contribuir a què el desplegament territorial del CME fos molt dilatat en el temps, més de 8 anys com ja s'ha posat de manifest, perquè

---

11. Així es fa al País Basc des de 2017 amb l'Acadèmia de Policia i Emergències.

era molt difícil seleccionar i formar promocions més nombroses. Si bé, és cert que hom va optar per mantenir el model de substitució gradual establert per la Junta de Seguretat de Catalunya, que era el que garantia que el finançament anés íntegrament a càrrec de l'Estat i que l'acceleració del desplegament, més enllà del número acordat amb l'Estat, no suposés una despesa extraordinària per al Govern de la Generalitat, a qui sembla que la policia, com abans el desplegament comarcal, resultaven incòmodes per diverses raons, però sobretot per índole política.

3.2.1. Comandament superior

El fet que la policia, com en tant d'altres cassos a l'Administració pública, s'organitzi en cossos, no vol dir per se, que el cos tingui necessàriament un cap, ni que aquest hagi de ser únic. Aquest és el cas del l'Ertzaintza, la Policia Foral o el CME i, però no, per exemple, el del CNP o de la GC.¹²

El comandament superior de tots aquests cossos correspon a la direcció general de lliure designació política i el comandament operatiu pot correspondre a diferents comandaments policials, responsables de diferents àmbits materials. Aquesta fórmula de direcció política no policial garanteix millor que la direcció del cos sigui exercida per l'autoritat política del Govern, derivada de la legitimitat democràtica del Parlament, que reflecteix els interessos de la ciutadania i no els del propi cos policial, que ha de ser un instrument del poder executiu.

En aquest sentit, s'haurien de crear molts més llocs de comissari o comissària, bo i reservant-ne un 50 % a dones i almenys un 25 % a comandaments d'altres policies o a d'altres professionals no policials del món de la seguretat, com una mena de "clàusula d'aire fresc", a fi de poder incorporar noves visions i experiències, paràmetres que es podrien fer extensius també a l'escala executiva.

3.2.2. Actuació exterior

L'article 2 del Reglament (UE) 2016/794 del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de maig de 2016, relatiu a l'Agència de la Unió Europea per a la Cooperació Policial (Europol), defineix com a "autoritats competents", "totes les forces

---

12. En aquests cossos on el comandament superior és exercit per comissaris principals i comissaris i per generals de brigada, generals de divisió i tinentes generals, respectivament. D'altra banda, l'Ertzaintza ha optat per suprimir el màxim grau, de superintendent/a, similar al de major/a del CME.

de policia i els altres serveis amb funcions de policia dels estats membres que siguin responsables, en virtut del dret nacional, de la prevenció i la lluita contra la delinqüència”.

L'article 7 determina que l'òrgan d'enllaç entre Europol i les autoritats competents dels estats membres és la unitat nacional, en la que s'hi poden integrar altres cossos de policia, com la GC; a més, preveu que els estats membres podran autoritzar relacions directes i bilaterals entre les altres autoritats competents i l'Europol. Així doncs, L'Estat podria tant incorporar el CME a la unitat nacional, com permetre la relació directa d'aquest amb EUROPOL, com succeeix a Alemanya, amb les policies dels *Länder*.¹³

En tots cas, l'article 164.4 de l'Estatut disposa que la Generalitat participa, per mitjà d'una junta de seguretat de composició paritària entre la Generalitat i l'Estat i presidida pel president de la Generalitat, (...) també en el bescanvi d'informació en l'àmbit internacional i en les relacions de col·laboració i auxili amb les autoritats policiaques d'altres països. La Generalitat, d'acord amb l'Estat, ha d'ésser present en els grups de treball de col·laboració amb les policies d'altres països en què participi l'Estat.

3.2.3. Altres qüestions pendents¹⁴

Entre d'altres reptes per al CME, com a policia integral de Catalunya, sembla oportú fe referència als següents, segons Bosch i Mestres:

---

13. Així, d'acord amb l'apartat 5è. d'aquest article, el CME és autoritat competent en matèria de seguretat, tant pel que fa al mateix Reglament com a la legislació catalana i espanyola.

14. A més, en virtut de l'article 150.2 de la Constitució, d'una banda, es podria donar compliment a l'acord polític de legislatura a l'Estat per tal que el Govern de Catalunya pugui fer una gestió integral de la immigració, la qual cosa suposaria que el CME substituís el CNP en algunes funcions relatives a l'estrangeria. I, d'altra, que el CME assumís la competència en matèria d'armes i explosius, que actualment exerceix la Intervenció General d'Armes i Explosius de la GC, vinculada a les competències pròpies en matèria de cultura, caça i coordinació i ordenació de les policies locals, en un temps en què s'ha incrementat notablement el nombre de fets delictius associats a l'ús d'armes de tot tipus, amb l'augment consegüent de la perillositat per a la ciutadania i per al personal dels serveis públics de policia. En aquest marc, la Llei 25/2022, d'1 de desembre, sobre precursors d'explosius, ja ha atorgat al CME un cert paper en el seu control. Bosch i Mestres, *Les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de seguretat*.

- L'Estatut atorga la competència exclusiva a la Generalitat en matèria d'espais naturals (article 144.2), conques hidrogràfiques internes (article 117), pesca fluvial i marítima (article 119), caça (article 119), així com en matèria forestal (article 116), malgrat que l'article 144 EAC atorga la competència compartida a la Generalitat en matèria de medi ambient, el CME hauria d'assumir les funcions que exerceix la GC, mitjançant el Servei de Protecció de la Natura (SEPRONA); atès que l'article 38.3 c) de la LOFCS estableix que aquesta funció la pot prestar simultàniament i indiferenciada la Generalitat amb el Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat.
- L'assumpció pel CME de competències pròpies en diversos àmbits territorials, com a policia del mar, per exemple, en concurrència amb la GC. A partir de la creació de la Policia Marítima del CME l'any 2020, amb el desplegament de l'antiga Unitat Aquàtica, amb una primera base al port de Palamós, ha suposat que s'exerceixen competències plenes en investigació de delictes, seguretat ciutadana i policia administrativa. En aquest mateix sentit, aquestes competències les hauria d'exercir el CME del marc del control de tots els ports i aeroports de Catalunya, sens perjudici de les competències en matèria de resguard fiscal i duanes de la GC. Així com també, la vigilància, l'ordenació i la investigació en l'espai aeri que afecta, sens dubte, l'aplicació de la normativa administrativa, les activitats delictives i la prevenció de riscos a persones o a béns, amb la proliferació actual de drons i de vehicles aeris no tripulats.¹⁵

3.3. Sistema de Seguretat Pública de Catalunya

L'arquitectura de tot el sistema de seguretat català s'estableix la per l'article 1.1 de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya (LOSSPC), que té com a objecte

l'ordenació de les competències de la Generalitat en matèria de seguretat pública, especialment les de policia, i la seva integració amb les de protecció civil, trànsit, joc i espectacles i seguretat privada, entre d'altres, en un sistema de seguretat pública propi de Catalunya, participat per les altres administracions amb competències en aquesta matèria.

---

15 Bosch i Mestres, *Les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de seguretat*.

El sistema de seguretat pública, “entès com un sistema integral, ha de garantir el dret dels ciutadans a una prestació homogènia dels serveis de seguretat arreu de Catalunya”, tal com estableix l'article 1.4 de la LOSSPC, des de la perspectiva de la prevenció i la reacció contra les diferents amenaces, perills i danys que poden patir en la seva integritat personal i en el seus drets. En aquest sentit, està conformat per dos grans àmbits: la gestió de la seguretat ciutadana, que es proveeix fonamentalment mitjançant les policies locals i el CME, i la gestió de les emergències, que combina efectius professionals i voluntaris d'àmbits com la salut, bombers, protecció civil, agents rurals, defensa forestal, entre d'altres.

3.3.1. Institut de Seguretat Pública de Catalunya

La millora de la formació, que ofereix l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC), en particular, dels cursos selectius per a l'accés als diferents graus i escales i de la formació continuada, ja sigui general o especialitzada és una necessitat, que passa per d'ampliar notablement l'oferta formativa, en especial, pel que fa a les policies locals, que han estat i hores d'ara encara en són les menys beneficiades.

El Curs de Formació Bàsica (CFB) té una durada de 9 mesos i el període de pràctiques de 12 mesos, atès que molt sovint les persones agents de policia són el contacte més directe de l'Administració pública amb la ciutadania, la durada dels estudis s'hauria d'ampliar fins a 15 mesos, tot incloent molta més formació teoricopràctica, i el període de pràctiques hauria de ser de 15 mesos, en tots els casos. Les persones que superin el concurs i s'integrin a llur cos de policia local respectiu, haurien de romandre, com a mínim dos anys en el lloc.¹⁶ Aquestes mesures s'haurien d'aplicar, així mateix, als cursos selectius de promoció als graus de les escales bàsica i intermèdia; així com els períodes de pràctiques són massa reduïts i s'haurien d'ampliar notablement.¹⁷

---

16. En aquest sentit, s'hauria de fer efectiva la limitació de dos anys per a què qualsevol funcionari no pugui concursar a un altre lloc de treball dins o fora de la mateixa administració i, en el seu cas, s'hauria d'ampliar aquesta limitació per als cossos de policia, a fi de què el cost econòmic que suposa per al municipi el curs selectiu i el període de pràctiques, no beneficiï a una altra administració que no ha fet la despesa.

17. Així, per exemple, per al grau de caporal el curs selectiu és de 195 hores i 450 el període de pràctiques i per al d'inspector és de 190 hores i 300 el període de pràctiques.

D'altra banda, la formació continuada hauria de ser obligatòria per a totes les persones, que haurien de seguir un pla personalitzat individualitzat de formació *ad hoc*, dissenyat per l'ISPC i que els comportaria incentius de caràcter laboral i retributiu.

L'accés a les escales executiva i superior de les policies locals i del CME, en substitució dels cursos selectius corresponents, hauria de requerir la superació d'un Màster interuniversitari de comandament policial de Catalunya, d'un mínim de 120 crèdits dirigit i atorgat pel conjunt de les universitat públiques de Catalunya, a través del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC) i coordinat per l'ISPC.

Els graus, màsters i programes de doctorat en matèria de seguretat pública haurien de ser impartits exclusivament per les universitats públiques a llurs dependències respectives, i atorgats pel conjunt d'aquestes, amb la col·laboració tècnica i econòmica del Departament d'Interior i Seguretat Pública (DISP), a través de l'ISPC, adscrit al CIC.¹⁸

3.3.2. Empresa pública de seguretat privada

L'augment i la tecnificació de les funcions de seguretat pública requereixen de l'existència de personal que les desenvolupi, bo i alliberant el CME de determinats serveis de poc contingut policial, com per exemple, la vigilància estàtica, com ja es produeix als municipis o la vigilància al centres penitenciaris o el trasllats penitenciaris o d'altres funcions que es determinessin.

En aquest sentit, el DISP podria constituir una empresa pública que actués com a mitjà propi per a l'exercici de determinades funcions que podrien estar comandades pel CME, però exercides per persones vigilants de seguretat privada, com, per exemple, en el cas de la vigilància de les presons s'alliberarien quasi bé 800 agents, que podrien dedicar-se a altres funcions.

---

18. Aquest fora el cas del Grau en Seguretat de la Universitat de Barcelona (UB), impartit a l'ISPC, i del Grau de Prevenció i Seguretat Integral de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), impartit a l'Escola de Prevenció i Seguretat Integral (EPSI).

3.3.3. Únic cos de policia de la Generalitat de Catalunya

Aquesta és, sens dubte, una qüestió altament controvertida, sobre la que s'han versat multitud d'opinions en tots els sentits i s'han escrit centenars de pàgines. Ara bé, en la nostra opinió, la integració dels cossos de policies locals en el CME hauria de ser un objectiu a assolir a mig termini a fi d'assolir una única Policia de la Generalitat de Catalunya. El futur de la seguretat pública catalana passa per la constitució d'un cos únic de policia, que es caracteritzi per ser democràtic i respectuós dels drets i llibertats individuals i col·lectius de les persones, a més de qualificat, sòlid, solvent, competent, modern, eficient i eficaç i ben dotat, en tots els sentits, en primer lloc, d'efectius personals, però no només, sinó també materials, tècnics i econòmics.

L'assoliment d'aquest objectiu ha de ser necessàriament fruit d'un procés progressiu, primer, d'homogeneïtzació professional, laboral i econòmica (selecció i accés, promoció, formació, condicions de treball, uniformitat, salaris, protocols d'actuació, mitjans tècnics, entre d'altres) dels cossos de policia local, com ja s'ha posat de manifest. Després d'una convergència gradual amb el règim jurídic del CME, fins a arribar a la integració total en un termini difícil de calcular, però que creiem que no pot ser inferior, en cap cas, als 10 anys.¹⁹

La integració dels 216 cossos de policia local hauria de fer-se per trams de població dels municipis respectius, de menys a més habitants.²⁰ Ara bé, el cos la GUB, amb quasi 3.500 efectius, s'hauria de mantenir independent i continuar prestant llurs funcions de seguretat pública en el municipi barceloní, conjuntament amb el CME, com fins ara. Aquesta excepcionalitat, potser podria estendre's, si més no provisionalment, a les ciutats de més de 100.000 habitants,²¹ per exemple, bo i conscients de l'arbitrarietat de la xifra.

---

19. En el cas de la República Federal d'Alemanya aquest procés es va perllongar durant més de quinze anys (1954-1972), quan van integrar-se als cossos de policia del Land de Baden-Württemberg i de l'Estat Lliure de Baviera els darrers cossos policies locals de Stuttgart i Munic, respectivament.

20. Amb dades de l'Idescat de 2022, el nou cos únic tindria pràcticament uns 30.000 efectius. A 2023, el CME tenia 18.335 agents i el 2022 les policies locals comptaven amb 11.572 agents. Una xifra que, amb la població de quasi 8 milions d'habitants de Catalunya, coincidiria el mateix any, d'acord amb l'Eurostat, amb la mitjana d'efectius de forces i cossos de seguretat per cada 100.000 hab. a l'Estat espanyol, que és de 367 agents i la mitjana d'Europa és de 314 agents.

21. Segons l'Idescat, el 2023, són les següents: Barcelona (1.655.956 hab.), L'Hospitalet de Llobregat (276.617 hab.), Terrassa (225.274 hab.), Badalona (224.301 hab.), Sabadell (217.968

Per a dur a terme aquesta operació de caràcter nacional d'una gran envergadura,²² el Parlament de Catalunya hauria d'aprovar una legislació específica que habiliti el procés de transferència de mitjans humans, materials, tècnics i econòmics des dels ajuntaments a la Generalitat de Catalunya. Això mateix és el que va succeir a partir de 1978 amb els traspessos de competències de l'Administració de l'Estat a la Generalitat de Catalunya i poc després, amb els cossos locals de bombers, amb la creació el 27 de juny de 1980, mitjançant decret, de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments, que integraria els parcs de bombers de la Diputació de Barcelona i dels diferents ajuntaments.

Aquesta norma hauria de determinar explícitament les condicions d'accés, bo i tenint en compte els diferents graus i escales d'ambdós col·lectius²³ particularment econòmics, que s'hauran de mantenir fins a l'extinció de la relació funcional, en cas de que siguin més avantatjoses que les noves (situació que és present en pocs cossos de policia local, atès que la majoria les retribucions es troben equiparades a les del CME), i la resta de condicions específiques. Ara bé, en participar del mateix règim funcional, el personal de les policies locals s'integraria amb les mateixes condicions laborals i professionals que les agents del CME. En tot cas, s'hauria d'establir una "clàusula d'arrelament territorial", que garanteixin la prestació de serveis una àrea territorial determinada i hauria d'habilitar la realització de concursos de mobilitat interna per a aquelles persones que vulguin apropar-se al seu municipi d'origen. Així mateix, hauria d'establir els paràmetres de finançament de la transferència dels efectius; així com dels que romanguin en els municipis respectius; atès que aquests reben de forma genèrica recursos econòmics per al sosteniment de les policies locals, tant de l'Estat espanyol (a través de la participació en el tributs de l'Estat o PIE), com de la Generalitat de Catalunya (a través del Fons de Cooperació Local).

---

hab.), Lleida (142.990 hab.), Tarragona (138.326 hab.), Mataró (129.613 hab.), Santa Coloma de Gramenet (119.195 hab.), Reus (108.535 hab.) i Girona (104.038 hab.).

22. Sense poder comparar-se, recordem la complexitat i la durada del desplegament territorial del CME.

23. Escala superior (a les policies locals, superintendent/a, intendent/a major, intendent/a) (al CME, major, comissari/a, intendent/a), escala executiva (inspector/a); escala intermèdia (sotsinspector/a, sergent/a) i escala bàsica (caporal/a, agent).

Ara bé, un cop afirmada la unificació policial desitjable, cal fer algunes consideracions aplicades importants al respecte:

- La transferència s'hauria d'articular mitjançant un conveni interadministratiu específic entre el DISP i cadascun dels ajuntaments, que n'estableixi el número de persones a integrar, en funció del règim d'accés, formació, situació administrativa (com la segona activitat) i capacitats físiques de les persones agents, que no els permetin desenvolupar servis operatius al CME. Així doncs, podria donar-se el cas que alguns efectius no s'integressin i haurien de ser reubicats a extingir en altres serveis municipals²⁴ (per exemple, com a vigilants en el cos existent o de nova creació).
- En aquells municipis que abans tenien cos de policia local i ho desitgin s'haurien de crear de cossos de vigilants, amb funcions bàsicament de policia administrativa (vetllar pel compliment de les disposicions i ordenances locals i, si s'escau, inspeccionar i sancionar; notificar actes i resolucions municipals, entre d'altres) i d'ordenació de trànsit urbà, entre d'altres, tal com preveu la legislació vigent, com a funcions complementàries a les exercides pel CME, tant pròpies, com les de la policia local. En el casos de què una part de les agents de policia local no s'integrin i l'ajuntament així ho determini, aquestes podran passar a formar part del cos de vigilants, amb el manteniment de llurs condicions professionals, laborals i econòmiques originals.
- Els convenis de coordinació i col·laboració signats entre el DISP i els ajuntaments respectius,²⁵ previstos a l'article 27 de la LOSSPC, que concreten les formes i els procediments de coordinació i cooperació en els serveis i les actuacions per al desenvolupament de polítiques públiques en els diferents àmbits de la seguretat i que poden incloure protocols que delimitin les actuacions dels serveis respectius en els àmbits on coincideixin o puguin coincidir les accions respectives, s'haurien d'adaptar a la nova realitat.
- Les juntes locals de seguretat o òrgans similars, presidides per l'alcalde o alcaldessa, amb funcions determinants de les polítiques públiques de seguretat del municipi, s'haurien de mantenir, reforçar llur paper i reu-

---

24. Caldria determinar la situació en la que resta el personal interí, atès que no podria ser transferit i el CME no en té.

25. El 2020, el 97,2 % de municipis amb policia local tenien conveni amb el DISP.

nir-se mensualment o bimensualment, segons la dimensió del municipi, a fi de garantir la màxima coordinació amb els ajuntaments, fins i tot amb els que no tenien cos de policia local, mitjançant la Mesa de Coordinació Operativa, que hauria de ser regulada, a fi de què els comandaments del CME es coordinin amb les alcaldies que les presideixen.

No es pot desconèixer que la unificació presentarà multitud de dificultats tècniques i organitzatives, si més no pel que fa a la diferent cultura de les organitzacions, cadascuna amb la seva idiosincràsia. Ara bé, la visió local es troba en la pròpia essència del CME, que s'originà en el cos refundat el 1950 per la Diputació de Barcelona, si bé era molt reduït en el nombre d'efectius i més encara en les funcions policials que exercia.

En definitiva, un país de dimensió mitjana en l'ordre europeu com el nostre, ha de comptar amb un cos únic de policia fort i cohesionat al servei del Govern de la Generalitat i dels ens locals de Catalunya per a fer front als reptes nacionals, polítics, socials i econòmics del futur en la segona meitat del segle XXI.

3.3.4. Altres reptes

En aquest apartat, s'apunten breument alguns dels altres reptes als que s'hauria d'enfrontar Catalunya en matèria de seguretat pública:

- El model públic de coordinació d'urgències de Catalunya, a través del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya (CAT 112) de Reus i Barcelona-Zona Franca), operat pels diferents dispositius d'emergències: policies, salut, Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM), bombers, protecció civil o agents rurals s'hauria de reforçar amb més mitjans humans, materials i econòmics i incorporar tots els altres dispositius amb funcions de prevenció i seguretat dels ens públics de Catalunya.
- El Cos de Bombers ha de reforçar el seu rol de comandament en situacions d'emergència, en aquest sentit, s'hauria d'augmentar significativament el número d'efectius, sobretot, voluntaris, a fi de poder respondre adequadament a les, d'acord amb l'article 14.4 de la Llei 5/1994, de 4 de maig, de regulació dels serveis de prevenció i extinció i de salvaments de Catalunya.

- El Cos d'Agents Rurals, dotats de la condició d'agents de l'autoritat que, com a cos d'administració especial, feliçment ja depèn del DISP, ha d'intensificar la seva funció preventiva de protecció del medi natural i de policia administrativa especial i policia judicial, d'acord amb l'article 144.6 de l'Estatut i, en aquest sentit, hauria d'augmentar el número d'efectius i mantenir la seva naturalesa no armada, tot sol·licitant la col·laboració del CME, quan ho requereixi.
- Els cossos de policia portuària de les autoritats portuàries de Barcelona i Tarragona, com a policia administrativa especial, mitjançant una habilitació estatal específica haurien de dependre funcionalment del DISP, tot mantenint la dependència orgànica de les respectives autoritats portuàries, d'acord amb l'article 296 del Reial decret legislatiu 2/2011, de 5 de setembre, pel que s'aprova el text refós de la Llei de ports de l'Estat i de la marina mercant, a fi de conformar millor el Sistema de Seguretat Pública de Catalunya ben cohesionat.
- Els municipis amb més de 20.000 habitants, d'acord amb l'article 67 c) del TRLMRLC, han de disposar d'un servei de protecció civil, al menys format per una persona tècnica en la matèria, que hauria d'estar coordinat funcionalment pel DISP, en el marc d'una disposició específica. Així mateix, s'haurien d'ordenar les associacions de voluntaris de protecció civil, fruit del voluntarisme necessari de la ciutadania, i regular les relacions dels municipis, que n'haurien de tenir la coordinació, conjuntament amb DISP.
- Les agrupacions de defensa forestal (ADF), actualment coordinades funcionalment pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, haurien d'intensificar llur funció preventiva contra els incendis i ser adscrites al DISP, de qui depenen la majoria dels dispositius d'emergències, tret del SEM, que n'hauria d'ordenar la creació i el funcionament.
- El Servei Català de Trànsit (SCT), des del traspàs l'any 1997 de les competències de trànsit, ha posat un el canvi radical en la gestió d'aquesta matèria clau de l'àmbit de la seguretat, no sols per el fet de l'evolució enormement positiva de l'accidentalitat en aquets anys;²⁶ si no també

---

26. Segons l'Idescat, s'ha passat de 891 víctimes mortals a 30 dies l'any 2000 a 264 víctimes mortals a 30 dies el 2022.

pels nous reptes tecnològics: conducció autònoma, interconnectivitat de les infraestructures amb els vehicles, noves tecnologies per la vigilància i gestió, entre d'altres, que requerirà un esforç considerable en la millora formativa aplicada de les agents del CME i dels recursos tècnics del SCT, en aspectes que en aquets moments només podem imaginar.

- L'article 132.3 de l'Estatut estableix la competència executiva de salvament marítim del Govern de Catalunya, en els termes que determini la legislació de l'Estat, la qual cosa hauria de suposar el traspàs dels mitjans de l'entitat pública empresarial, Societat de Salvament i Seguretat Marítima (Salvament Marítim), que l'Estat disposa a Catalunya, que depèn del Ministeri de Mobilitat i Agenda Urbana.
- L'ampliació de les competències executives en matèria de seguretat privada, més enllà de l'autorització d'empreses, la inspecció i sanció d'activitats o l'autorització de centres de formació que ja ostenta, d'acord amb l'article 163 de l'Estatut, entre les quals, per exemple, l'acreditació de vigilants de seguretat, que actualment exerceix el Ministeri de l'Interior.²⁷

4. Epíleg

Finalment, s'ha opinat molt i, fins i tot, el Govern de la Generalitat ha creat grups de treball i ha encarregat esborranys de noves lleis per a les policies locals i per al CME; però en la nostra opinió no són necessàries, com a mínim per dues raons, una de caràcter material i una altra d'índole pràctica:

- La LPL i la LPGME són normes d'una qualitat normativa contrastada, que amb certes modificacions quirúrgiques d'adequació a la realitat actual, mantindrien la seva qualitat i efectivitat.
- Ambdues han estat validades per la jurisprudència constitucional. Les modificacions puntuals rarament impugnades davant del Tribunal Constitucional, però, ans el contrari, si es tractés de nous textos, la qual cosa comportaria la redacció d'un àmbit competencial com el de la seguretat pública, que tant va costar d'assolir en el seu moment.

---

27. Bosch i Mestres, *Les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de seguretat*.

En tot cas, cal seguir el consell del General de la Companyia de Jesús, Íñigo López de Loiola (o de Recalde), és a dir, Sant Ignasi, “en temps de desolació no fer mudança”. I és que en el temps que vivim la desolació és immensa i més ho serà en el futur immediat.

5. Conclusió

La policia es fonamenta, com és propi dels sistemes occidentals, sobre el principi de legitimitat democràtica de l'Estat de dret. Es concep com la part de l'Administració pública que exerceix el *law enforcement*, sotmesa plenament al poder executiu, legitimat democràticament, que és qui ha de dictar les seves actuacions, d'acord amb els interessos generals de la ciutadania. Per tant, la policia no és un “ens” amb autonomia política o administrativa independent dels poders de l'Estat, amb voluntat pròpia. No és, com s'ha dit, un cos autònom que persegueix interessos particular o propis. El principi democràtic propi de l'Estat de dret i els valors que aquest entranya, comporten que la policia s'articuli no com un aparell al servei de l'Estat, sinó al servei de la ciutadania.

El model preventiu de seguretat pública, segons el mestre Ballbé Mallol,²⁸ destaca per la capacitat de donar una resposta ràpida i adequada a les necessitats de la ciutadania en un món global, cada vegada més tecnificat i que constitueix una de les claus del dinamisme i de la innovació política, jurídica i institucional.

En aquest sentit, Catalunya ha desenvolupat un vertader i articulat Sistema de Seguretat Pública propi democràtic i amb esperit de servei públic que, malgrat tot, cal millorar i aprofundir sobre la base de la construcció d'una nova “cultura administrativa policial”, que a poc a poc ha d'impregnar les diferents organitzacions policials que hi participen, de manera que tant la ciutadania, com el seu personal concorrin en la seva articulació.

---

28. Ballbé Mallol, "El futuro del derecho administrativo en la globalización".

Bibliografia

- Aguado i Cudolà, Vicenç. “Estudio preliminar: la seguridad como sistema al servicio de la ciudadanía”. *Revista Catalana de Seguretat Pública (RCSP)* 16 (2006).
- Amoedo-Souto, Carlos-Andrés. “La cooperación policial en la Unión Europea: su repercusión en el modelo español de seguridad pública”. *Revista Catalana de Seguretat Pública (RCSP)* 16 (2006).
- Ballbé Mallol, Manuel. *Orden público y militarismo en la España constitucional (1812-1983)*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
- . “Deu anys de seguretat i policia autonòmiques”. *Revista Catalana de Dret Públic (RCDP)* 12 (1990).
- . “El modelo de pluralidad policial y la Guardia Civil”. *Cuadernos de la Guardia Civil (CGC)* (1991).
- . “Estudis sobre l'autogovern de Catalunya”. *Estudis sobre l'autogovern de Catalunya - Testimonis parlamentaris*. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya, 2003.
- . “El futuro del derecho administrativo en la globalización: entre la americanización y la europeización”. *Revista de Administración Pública (RAP)* 174 (2007).
- . “Prólogo”. Dins Josep Ramon Fuentes i Gasó, *Alemania, un modelo de policia y seguridad para Europa*. Barcelona: CEDECS, 2002 (1a. ed.); València: Tirant lo Blanch, 2020 (3a. ed.).
- Bosch i Mestres, Jaume. *La nostra policia. El model de seguretat de Catalunya des de 1978 fins als atemptats de 2017 i l'1 d'octubre*. Barcelona: Eumo Editorial, 2018.
- . *Les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de seguretat: reptes actuals*. PaperClip 9. Barcelona: IEA, 2024.
- Curto i Ferré, Begonya. “Coordinación de las policías en Cataluña”. Dins Josep Ramon Fuentes i Gasó, José Luis Blasco Díaz, José Miguel Abdelkader García, i Joan Miquel Capelli i Manzanares (directors), *Régimen jurídico de las Policías Locales en el Estado Español*. València: Tirant lo Blanch, 2023.
- Forns i Fernández, Maria Victòria. “El sistema de servicios sociales frente a la crisis económica y social del Estado del Bienestar. El modelo catalán de prestaciones de atención a la persona”. *Sistema* 257 (2020).
- Fuentes i Gasó, Josep Ramon. *Alemania, un modelo de policia y seguridad para Europa*. Barcelona: CEDECS, 2002 (1a. ed.); València: Tirant lo Blanch, 2020 (3a. ed.).
- Fuentes i Gasó, Josep Ramon, i José Miguel Abdelkader García. “El marc jurídic del model policial en el dret estatal i autonòmic. Especial referència a l'ordenació policial de l'àmbit local català”. Dins Josep Ramon Fuentes i Gasó, i Joan Miquel Capelli i Manzanares, *La policia local a Catalunya*, vol. 1. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2016.
- Fuentes i Gasó, Josep Ramon, José Luis Blasco Díaz, José Miguel Abdelkader García, i Josep Miquel Capelli i Manzanares. *Régimen jurídico de las policías locales en el Estado Español*. Valencia: Tirant lo blanch, 2023.
- Guillén Lasierra, Francesc. *Modelos de policia. Hacia un modelo de seguridad plural*. Barcelona: Bosch Editor, 2009.

- Morell i Sau, Ramon. *La seguretat pública en l'àmbit local*. Barcelona: Associació Catalana de Municipis i Comarques, 2018.
- Palau i Marginet, Assumpta. *Conflictivitat competencial en matèria de seguretat pública*. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 1996.
- Parejo Alfonso, Luciano José. *Seguridad pública y derecho administrativo*, Madrid: Marcial Pons, 2001.